

Ympäristöterveydenhuollon yhteistoimintasopimus

1. Sopimuksen osapuolet

Tämän kuntalain (410/2015) 49–54 §:n mukaisen yhteistoimintasopimuksen, joka koskee ympäristöterveydenhuollon palveluja, osapuolina ovat vastuukuntana Sastamalan kaupunki (jäljempänä Vastuukunta) ja muina osapuolina Punkalaitumen kunta, Hämeenkyrön kunta, Ikaalisten kaupunki, Parkanon kaupunki sekä Kihniön kunta (jäljempänä myös muut Sopimuskunnat). Lisäksi Sastamalan kaupunki vastuukuntana tuottaa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät Sastamalan kaupungille ja edellä mainituista sopimuskunnista vain Punkalaitumen kunnalle sekä Hämeenkyrön kunnalle.

2. Sopimuksen tarkoitus

Tämä sopimus koskee kuntien järjestettäväksi lainsäädännössä määrättyjen tai kuntien yhteisesti päättämien muiden ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuuta. Tällä sopimuksella osapuolet muodostavat ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen, jonka tavoitteena on turvata alueen ympäristöterveydenhuollon palveluista terveydensuojeluviranomaisen ja eläinlääkintähuollon palvelut kaikille muille yhteistoiminta-alueen kunnille kuin Hämeenkyrön kunnalle sekä ympäristönsuojelun palvelut kohdassa yksi (1.) mainituille yhteistoiminta-alueen kunnille.

Yhteistoiminta-alueella ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä päätetään demokraattisesti sopijakuntien kesken siten kuin tässä sopimuksessa on todettu. Palvelujen tuottamisessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon alueelliset erityispiirteet ja mahdollistetaan erilaiset tuotantotavat.

Palvelujen järjestämisen sisältö määritetään vuosittain käsiteltävässä palvelusopimuksessa. Vastuukunta järjestää osapuolten tässä sopimuksessa ja palvelusopimuksissa määrittelemät palvelut ja osapuolet vastaavat määrittelemiensä palvelujen kustannuksista. Kustannusten jakoperusteet tarkennetaan tarpeen mukaan palvelusopimuksen liitteenä olevan sopimuskunta-arvion yhteydessä vuosittain. Tässä sopimuksessa määritetään neuvottelut, joissa varmistetaan talouden tasapainoisuus, yhteensovittaminen kokonaisuudeksi sekä lainsäädännön palvelutuotannolle asettamien vaatimusten noudattaminen.

Kolmelle Pirkanmaalla toimivalle ympäristöterveydenhuollon alueelle (Sotesi > nykyinen Sastamalan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Pirteva ja Tampereen kaupunki) on mahdollistettu 1.1.2018 alkaen viranomaisten toimivalta toistensa alueilla erillisellä sopimuksella.

3. Hallinto ja päätöksenteko

Kunnat hyväksyvät omalta osaltaan palvelusopimuksen.

3.1. Valtuustot

Talousarviosta päättää Vastuukunnan kaupunginvaltuusto. Talousarviossa asetetaan tavoitteet ja hyväksytään nettomäärärahat palvelujen järjestämiseksi yhteistoiminta-alueelle.

3.2. Kunnanhallitukset

Kunnanhallitukset käyvät tarvittaessa palvelusopimusta ja talousarvioehdotusta koskevat yhteistoiminta-alueen kuntien väliset neuvottelut.

3.3. Ympäristöterveydenhuollon jaosto

Yhteistoiminta-alueen palvelujen järjestämistä varten Sastamalan kaupunginhallitus asettaa osapuolten yhteisen ympäristöterveydenhuollon jaoston ja valitsee siihen jäsenet ja varajäsenet kuntien ehdotusten perusteella. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan Sastamalan kaupungin edustajista. Jäsenten valinnassa tulee ottaa huomioon tasa-arvolain vaatimukset. Tämä jaosto on kuntalain 51 §:n mukainen yhteinen toimielin, joka toimii Sastamalan kaupungin organisaatiossa.

Vastuukunnalla on järjestämisvastuu yhteistoiminta-alueen ympäristöterveydenhuollosta. Tätä järjestämisvastuuta hoidetaan yhteisesti osapuolten välisin sopimuksin.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto huolehtii tehtävistä käytännössä. Osapuolet sitoutuvat siihen, että ympäristöterveydenhuollon palvelut tulevat yhteistoiminta-alueen yhteisen järjestämisvastuun kautta hankittaviksi. Järjestämisvastuuseen kuuluvat mm. palvelujen tarvearviointi, määrä, laatu ja tuotantotavat.

Vastuukunnan toimielinorganisaatiossa on ympäristöterveydenhuollon jaosto, jossa on kolme jäsentä ja kolme varajäsentä, kaksi Sastamalan kaupungista ja yksi Punkalaitumen kunnasta. Edellä mainittujen lisäksi Ikaalisten kaupunki, Parkanon kaupunki ja Kihniön kunta **sekä Hämeenkyrön kunta** esittävät jokainen **ympäristöterveydenhuollon jaostoon** yhtä jäsentä sekä hänelle varajäsentä. Nämä osallistuvat ympäristö**terveydenhuollon**jaoston kokouksiin silloin, kun käsittelyssä on ao. kuntia koskevia asioita tai koko yhteistoiminta-aluetta koskevia asioita.

Ympäristöterveydenhuollon jaoston tehtäviä ovat eläinlääkintähuollon, ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, elintarvikevalvonta- ja leirintäaluevalvontaviranomaisen tehtävät sekä kunnalle kuuluvat kemikaalilain, tupakkalain sekä läkelain mukaiset nikotiinivalmisteita koskevat valvontatehtävät, maa-aineslain lupa- ja valvontaviranomaisen tehtävät ja muut laissa säädetyt toimialaa koskevat tehtävät. **Jaosto ympäristönsuojeluviranomaisena päättää ympäristönsuojelumääräyksistä toimialueellaan.**

Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluu ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, jätelain ja vesilain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Esittelystä ja muista jaostoja koskevista asioista määrätään Sastamalan kaupungin hallintosäännössä.

Sastamalan kaupunginhallitus voi käyttää otto-oikeutta ympäristöterveydenhuollon jaoston päätöksiin Kuntalain (2015/410) 92 §:ssä säädetyillä edellytyksillä.

4. Palvelualuekohtaiset palvelut järjestetään seuraavasti:

4.1. Eläinlääkintähuolto:

Alue 1, Punkalaidun ja Sastamala

Alue 2, Ikaalinen, Kihniö ja Parkano

Edellä mainitut alueen muodostavat kuitenkin yhteisen päivystysalueen.

4.2. Terveystoiminta:

Ikaalinen, Kihniö, Parkano, Punkalaidun ja Sastamala

4.3. Ympäristönsuojelu:

Hämeenkyrö, Punkalaidun ja Sastamala

5. Palvelusopimus, talousarvio ja taloussuunnitelma

Palvelujen järjestäminen perustuu vuosittain laadittavaan palvelusopimukseen. Palvelusopimus sisältää seuraavat asiakokonaisuudet:

- a) Tavoitteet ja nettomäärärahat vastuualuetasolla
- b) Palvelujen kuvaus, määrä ja laatu
- c) Henkilöstön rakenne ja määrä
- d) Laskelma kuntakohtaisista kustannuksista, palvelusopimukseen liitetään talousarvioasetelma

Valmistelun aikataulu laaditaan niin, että palvelusopimus- ja talousarvioehdotusten laadinta käynnistyy kuntien yhteisellä neuvottelulla.

Henkilöstö

Yhteistoiminnassa järjestettävien ympäristöterveydenhuollon palvelujen henkilöstö on Sastamalan kaupungin palveluksessa.

6. Tietohallinto

Yhteistoiminta-alueen Vastuukunta on lakisääteinen rekisterinpitäjä.

7. Kiinteistöt, kalusto ja varusteet sekä investointien toteuttaminen

Kunnat tai niiden omistamat yhteisöt vuokraavat Sastamalan kaupungin Tilakeskukselle tarpeelliset toimitilat, kaluston ja varusteet edelleen yhteistoiminta-alueelle vuokrattaviksi palvelutuotantoa varten. Kunnat vastaavat itse investointimenoksi kirjattavien hyödykkeiden hankkimisesta. Vuokrasopimukset laaditaan yhdenmukaisin perustein.

Edellä mainitusta poiketen eläinlääkintähuollon Alueen 2 osalta sopijakunnat huolehtivat itse oman kuntansa alueella olevien toimitilojen kustannuksista eläinlääkintähuollon pieneläinvastaanottojen osalta (sisältäen vuokrat, siivous- ja muut kiinteistökustannukset).

Toimintamenoihin sisällytettävät laitteet ja kalusteet hankkii yhteistoiminta-alue kirjanpitoa ja kuntien maksuosuuksien määräytymistä koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Eroamisen yhteydessä olemassa olevat toimintakuluiksi kirjatut laitteet ja kalusteet kuuluvat asianomaiseen toimipisteeseen, jonka eroava kunta omistaa.

Kiinteistöhuoltopalvelut hankkii kiinteistön omistaja.

8. Maksuosuuksien perusteet

Osapuolet vastaavat palvelusopimuksessa tilaamiensa palvelujen todellisista ja läpinäkyvistä omakustannushintaisista kustannuksista.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto vahvistaa asiakkailta perittävät maksut.

Kustannukset eriytetään kirjanpidossa kustannuslaskentaa varten omaksi laskennalliseksi toimintayksiköksen, josta kustannukset edelleen eriytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Toimintayksikkökohtaiset kustannukset eritellään sopimuskunta-arviossa, joka liitetään palvelusopimukseen. Lopulliset kuntakohtaiset kustannukset määräytyvät vastuukunnan tilinpäätöksen yhteydessä.

Kustannukset jaetaan asukaslukujen suhteessa, paitsi eläinlääkintähuollon Alue 2:n osalta, jossa **kukin kunta vastaa 1/3 kustannuksista** **kustannusten jako on seuraava: Ikaalisten kaupunki 40 %, Parkanon kaupunki 40 % ja Kihniön kunta 20 %.** **Eläinlääkintähuollon päivystyksistä aiheutuvat korvaukset jaetaan puoliksi Alueiden 1 ja 2 kesken.**

Kustannuslaskennassa ulkoisten menojen lisäksi toimintayksiköille kohdistetaan osuudet yhteisistä kustannuksista seuraavin periaattein:

1. Johdettavuus kirjanpidosta
2. Aiheuttamisperiaate (mahdollisuuksien mukaan)
3. Jatkuvuus tilikaudesta toiseen
4. Kohdistamisen perustetta voidaan muuttaa ja alla olevaa maksuosuuksien jakoperusteiden luetteloa tarvittaessa täydentää kustannuslaskennan kehittyessä palvelusopimusten yhteydessä niin, että peruste on kaikille osapuolille sama.

Yhteisten kustannusten kohdistaminen:

- a. Useille toimipisteille työskentelevien henkilöstömenot
Menot jaetaan toimintayksiköille talousarviossa suunnitellun työpanoksen kohdentumisen mukaan, tarvittaessa menot tarkistetaan vastaamaan toteutunutta työpanosta.
- b. Vastuukunnan yleishallinto, strategian laatiminen sekä prosessien kehittäminen, sisäinen valvonta ja riskienhallinta, juridiikkapalvelut:
Ympäristöterveydenhuollon palveluille kohdennetaan hallintomenojen kohdalle sellaiset Vastuukunnan yleishallinnon kustannukset, jotka syntyvät hoidettaessa toimintaa ja taloutta muiden osapuolten puolesta. Nämä kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen toimintayksiköille toimintamenojen suhteessa. Näistä kustannuksista vastuukunta laatii selvityksen, joka käsitellään osana palvelusopimusta.
- c. Henkilöstöpalvelut:
Vastuukunnan henkilöstöpalvelujen ja henkilöstöjaoston kustannukset kohdennetaan kullekin toimipaikalle (toimintayksikölle) aiheuttamisperiaatteella henkilöstömäärän mukaan.
- d. Tietohallintopalvelut:
Tietohallinnon yleiskustannukset kohdennetaan työasemien lukumäärän mukaan.

Suoraan toimipisteeseen liittyvät tietohallintokulut ja ulkoistettujen palvelujen kustannukset (esim. laitteiston hankintakulut, leasingmaksut, kiinteistökohtaiset tietoverkkoyhteydet) kohdennetaan seurannan mukaan aiheuttamisperiaatteella toimipisteen kuluiksi suoraan.

Talousohjaus:
Vastuukunnan konsernihallintoon sisältyvät talousohjauksen kustannukset kohdennetaan ja jaetaan yhteistoiminta-alueelle vastuukunnan yleishallinnon jakoperiaatteiden mukaisesti.

Kirjanpito- ja laskentajärjestelmien kustannukset kohdennetaan mahdollisuuksien mukaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

e. Hallintokulut:

Kustannukset kohdennetaan ympäristöterveydenhuollon toimintamenojen mukaisessa suhteessa.

Omakustannushinnan laskennassa poistot ja korot sisältyvät osana pääomavuokraa toimitiloja ja muita investointihyödykkeitä koskeviin vuokrasopimuksiin.

Maksuosuusennakot määritetään niin, ettei yhteistoiminta-alueen palvelujen tuottamisessa synny tarvetta ulkoiseen lyhyt- tai pitkäaikaiseen rahoitukseen. Rahoituksesta huolehtiminen on osapuolten vastuulla.

Kuntakohtaisten erityisvelvoitteiden kustannuksista vastaa ao. kunta.

Sastamalan kaupunki laskuttaa palvelusopimukseen perustuvat maksuosuusennakot 12 kertaa vuodessa. Maksuosuusennakoiden eräpäivä on kunkin kuukauden 14. pv mennessä yhteen sovittaen valtionosuuksien ja verotulojen tilitysten kanssa.

9. Yhteistoimintasopimuksen muuttaminen

Tämän sopimuksen osapuoli voi vaatia sopimuksen muuttamista. Muuttamisvaatimuksesta on neuvoteltava välittömästi. Tämän yhteistoimintasopimuksen muutoksista päätetään osapuolten kunnanvaltuustojen yhtäpitävillä päätöksillä.

10. Uuden osapuolen mukaantulo yhteistoiminta-alueelle

Uuden osapuolen liittyessä yhteistoiminta-alueeseen sovelletaan tämän sopimuksen periaatteita. Tätä yhteistoimintasopimusta muutetaan vastaamaan uutta tilannetta valtuustojen yhtäpitävin päätöksin.

11. Osapuolen eroaminen yhteistoiminta-alueesta

Mikäli sopimuskunta haluaa erota yhteistoiminta-alueesta, kunnan tulee noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tätä noudattaen kullakin kunnalla on oikeus irtisanoa tämä yhteistoimintasopimus tekemällä sitä tarkoittava kirjallinen ilmoitus muille kunnille vähintään yhtä kalenterivuotta ennen irtisanomisen voimaantuloajankohtaa. Irtisanoutuminen tapahtuu aina kalenterivuoden vaihtuessa. Irtisanoutuvan kunnan osalta noudatetaan soveltuvin osin seuraavassa kohdassa olevia määräyksiä.

12. Yhteistoimintasopimuksen päättyminen tai toiminnan liikkeenluovutus

Sopimuksen päättyessä/toiminnan liikkeenluovutuksessa osapuolen alueella sijaitsevilla yksiköillä työskentelevä henkilöstö siirtyy liikkeenluovutusta koskevien periaatteiden mukaisesti toiminnan sijaintikunnan tai vastaavia tehtäviä hoitavan toisen organisaation palvelukseen.

Sijaintikunta vastaa siirtyvien henkilöiden henkilöstötietojen siirtokustannuksista ja eläkeperusteisista ym. maksuista.

Toimitilat, kalusto ja varusteet jäävät sijaintikuntaansa, koska vuokrasopimukset tämän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti purkautuvat. Sama koskee kustannuspaikkakohtaisesti kohdennetuin toimintamenoin hankittuja tarvikkeita, kalustoa ja laitteita.

Sijaintikunnat vastaavat osaltaan asiakastietojen siirtämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Yhteistoimintasopimuksen päättymisen/liikkeenluovutuksen jälkeenkin sijaintikunta vastaa alueensa palveluihin liittyvien sopimusten ja velvoitteiden kustannuksista.

13. Vahingonkorvausvastuu

Tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisessa mahdollisesti syntyvät vahingonkorvauskustannukset kirjataan sen toimintayksikön kustannuksiin, missä vahinko on tapahtunut

Sastamalan kaupunki huolehtii siitä, että yhteistoiminta-alueen toimintaan liittyvä vastuu ja muu vastuuvakuutusturva on voimassa palvelukokonaisuudet käsittävällä tavalla koko yhteistoiminta-alueella. Toimitilojen vakuuttaminen on alueellaan kunkin sopimuskunnan asia.

14. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tästä sopimuksesta johtuvat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan kuntien välisin neuvotteluin ja niitä seuraavin valtuustojen yhtäpitävin päätöksin. Jos yhteisymmärrykseen ei päästä, erimielisyydet ratkaistaan hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa tai vaihtoehtoisesti välimiesmenettelyn kautta.

15. Sopimuksen voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan **1.1.2023** **1.1.2026** ja on voimassa toistaiseksi. Tätä sopimusta sovelletaan ensisijaisesti, jos sen määräykset poikkeavat vastuukunnan hallintosäännöstä tai muista ohje- ja johtosäännöistä ja määräyksistä.

16. Allekirjoitukset

_____.2025

Hämeenkyrön kunta

Johanna Rannanjärvi
kunnanjohtaja

____.____.2025

Ikaalisten kaupunki

Eeva Viitanen
kaupunginjohtaja

Jenni Alppi
hallintojohtaja

____.____.2025

Kihniön kunta

Kristiina Mäkelä
kunnanjohtaja

2025

Parkanon kaupunki

Aki Viitasaari
kaupunginjohtaja

Aleksi Saukkoriipi
hallinto- ja talousjohtaja

____.____.2025

Punkalaitumen kunta

Tiina Pelkonen
kunnanjohtaja

____.____.2025

Sastamalan kaupunki

Jarkko Malmberg
kaupunginjohtaja

Tapio Rautava
hallintojohtaja